

На практиці, страхування при здійсненні космічної діяльності охоплює, зокрема: а) страхування екіпажу космічного апарату (космонавтів), персоналу об'єктів космічної діяльності (особисте страхування); б) страхування об'єктів космічної діяльності – космічного апарату, ракет-носіїв, засобів наземної космічної інфраструктури (майнове страхування); в) страхування цивільної відповідальності суб'єктів космічної діяльності за шкоду, заподіяну третім особам при реалізації космічного проекту.

Література

1. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 1. – Ст. 2.
2. Про страхування: Закон України в редакції від 4 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 7. – Ст. 50.
3. Александрова Т. Г., Мещерякова О. В. Коммерческое страхование (справочник). – М.: Институт новой экономики, 1996. – 254 с.
4. Коммерческие возможности и перспективы космической деятельности. Новизна. Риски. Гарантии / Материалы международной конференции. – М., 1997, 31 сентября-1 октября. – С. 198.

УДК 349.414.028:332.334.2(043.2)

Чумак Ю. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВА ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ

Державна власність на землю несе в собі відмінний від інших форм власності правовий зміст. Така відмінність зумовлена визначенням державної земельної власності як результату реформування існуючої системи монопольної державної власності на землю, особливою земельною правосуб'єктністю держави, публічним характером і соціальним змістом права державної власності на землю, а також визначенням у законодавстві земель, які не підлягають передачі у комунальну та приватну власність.

В сучасній правовій літературі відсутні ґрунтовні наукові дослідження об'єктів права державної власності на землю. Земельний кодекс України обмежується визначенням об'єктів, що не можуть передаватися у комунальну і приватну власність. Поверхневі норми Закону України «Про

розмежування земель державної та комунальної власності» не забезпечені правовим механізмом їх реалізації.

Комплексних розробок вказаної наукової проблеми немає. Вивчення правової природи об'єктів власності держави на землю слугує вдосконаленню правового регулювання та теоретичного базису галузі земельного права.

Змістовні особливості об'єктів права власності на землю впливають на формування змісту земельних правовідносин, визначення правомочностей суб'єктів права власності і реалізацію права власності. Основним об'єктом земельних правовідносин державної власності в динаміці здійснення права власності слід вважати земельну ділянку. Земельний кодекс України за суб'єктним складом об'єкти права державної власності на землю класифікує як землі виключної державної власності та землі держави, що можуть належати (передаватись) іншим суб'єктам.

Важливою особливістю змісту права державної власності на землю є законодавче визначення земель державної власності, які не підлягають передачі у приватну та комунальну власність. Перелік таких земель окреслений Земельним кодексом України у ч. 3 ст. 84. Окремо визначаються об'єкти виключної земельної власності держави, які не можуть набуватися у власність іншими суб'єктами, крім держави.

Правовий режим земель виключної власності держави є особливим, зумовленим суспільною важливістю земельних об'єктів. Звернемо увагу, що коло земель державної власності, які не можуть передаватися в приватну власність, за ЗК України значно ширше у порівнянні із земельними об'єктами, які не можуть передаватися у комунальну власність [1, с 216]. Такий стан, по суті, не відображається на реалізації конституційного принципу рівності суб'єктів права власності в силу того, що приватні власники не можуть бути суб'єктами власності вказаних земельних об'єктів.

Відмітимо, що комунальні землі, так як і земельні об'єкти державної власності, мають призначення задовольняти публічні інтереси територіальних громад і регіональних товариств країни. Як вбачається, об'єкти виключної державної земельної власності, які не можуть належати ніяким іншим суб'єктам, окрім держави в особі уповноважених органів, мають суспільний характер, який виражається не лише у функціональному змісті характеристики об'єктів, але й у відповідній належності вказаних земель суспільству.

Погоджуємось з тим, що виключність права державної власності на деякі природні об'єкти полягає у незмінній належності цих об'єктів

державі, а також у відсутності можливостей їх відчуження до власності інших суб'єктів, навіть за волею самого суб'єкта.

Землі виключної державної власності не є землями, що взагалі не можуть передаватися у комунальну чи приватну власність [2, с. 94]. На підставі рішень, прийнятих відповідно до закону органами державної виконавчої влади (наприклад, у випадку зміни цільового призначення), не виключається можливість передачі цих земель у власність інших суб'єктів, територіальних громад чи їх приватизація.

Резюмуючи можна констатувати, що наслідки двадцятирічної земельної реформи та сучасний стан земельного законодавства свідчать про необхідність запровадження правового інституту виключної власності держави на землю.

Визначаючи землі, які не можуть передаватись у власність іншим суб'єктам, законодавець залишає без належного правового регулювання здійснення права державної власності на землю. Наразі не визначені державні органи, які наділені функціями розпорядження землями державної власності. Питання компетенції та повноважень таких державних органів залишається відкритим.

Таким чином, об'єкти права державної власності на землю слід розглядати у складі земельних відносин як самостійні елементи змісту права державної власності на землю. Правові проблеми визначення об'єктного складу земельних відносин у сфері закріплення права державної власності на землю за законодавством України потребують, окрім нормативного врегулювання, подальшого наукового дослідження та наукової розробки.

Література

1. Каракаш И. И. Право собственности на землю и право землепользования в Украине: Научно-практ. пособие / И. Каракаш. – К.: «Истина», 2004. – 216 с.
2. Черноус О. Проблемы права собственности на природные ресурсы исключной (морской) экономической зоны Украины / О. Черноус // Экологичне право. – 2005 – № 7 – С. 94-97.